

B e v e z e t ő

A Visual Culture kísérlet a kultúra vizuálisan érzékelhető területének újrendezésére, s ez a kísérlet nem csak 2003-ban volt aktuális, hanem azóta is folyamatosan az. Ennélfogva egyaránt kihívás a képzőművészetnek és a képzőművészet értelmezésének. A budapesti Ludwig Múzeumban 2003. szeptember 26–27-én, „Vizuális Kultúra” címmel rendezett konferencia, amelynek anyagát kötetünk közreadja, arra volt kíváncsi, hogy ez a módszer mennyiben váltja be ígérését, mennyiben nyit tehát a kornak és a kor megnyilvánulásainak egyaránt megfelelő utat a művészethez. A konferencián mód nyílt kanonizált műalkotások és művészettörténetileg releváns kulturális jelenségek újraértelmezésére és a Visual Culture művészetelméleti és művészetfilozófiai alapjainak megvitatására. Ezeket a kérdéseket a konferencia résztvevői egyfelől a művészeti munka konkrét példáin, másfelől pedig a művészettörténet, a művészetelmélet és a műkritika elméleti területein tették fel. A meghívottak között így egyaránt akadtak a képzőművészet elméleti kérdéseivel is foglalkozó képzőművészek és a művészet elméletével foglalkozó szakemberek. A résztvevők Magyarországról és Ausztriából érkeztek. A két ország földrajzi közelsége eleve szavatolt

egy közös vitaalapot, a nemzetközi összehasonlítás ugyanakkor elősegítette, hogy saját helyi problémáikon túllépjenek a résztvevők. A konferencia keretében meglátogattuk a budapesti Knoll Galéria aktuális kiállítását. A vizuális kultúra témájára összpontosító tárlat a konferencia szerves részét képezte, így dokumentációját kötetünkbe is felvettük.

A kötetben az előadások szövegét és az előadásokat követő diskussziók szerkesztett változatát közöljük, s ezzel a konferencia műhelyjellegét, valamint azt szeretnénk hangsúlyozni, hogy az itt felvetett kérdések és itt érintett problémák jó része további kutatást és diskussziót igényel. Georg Schöllhammer előadása után nem volt vita. A Beke László előadása és az előadása utáni diskusszió közötti eltérések részben a konferencián előadott, és itt közölt változat közötti különbséggel magyarázandók. A kötetet a konferencián résztvevő két képzőművész, Sugár János és Fogarasi András felvételeivel, illetve a Knoll Galéria kiállítási anyagából készült válogatással illusztráltuk.

Itt szeretnénk köszönetet mondani a konferencia és a jelen kötet létrejöttéhez nyújtott segítségükért a konferencia résztvevőinek, valamint a következő személyeknek és intézményeknek: Rásky Bélának, az Osztrák Kelet- és Délkelet-Európa Intézet budapesti munkatársának, Néray Katalinnak, Szipőcs Krisztinának, Dr. Baksa-Soós Veronikának, Joób Kristófnak és Szigethy Gabriellának, a Ludwig Múzeum Budapest munkatársainak, Hans Knollnak, a Knoll Galéria vezetőjének, Barbara Lee-Störcknek és Christian Oberwagnernek, a budapesti Osztrák Kulturális Fórum munkatársainak, az Aktion Österreich-Ungarnnak, Siegfried Mattnak (Bécsi Egyetem) és Peternák Miklósnak, a C3 munkatársának.

Bécs, 2005. április

Kókai Károly